

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-1970/11-S

Název právnické osoby vykonávající činnost školy:	Základní škola praktická, Základní škola speciální a Mateřská škola speciální Kladno, Pařížská 2199
Sídlo:	272 01 Kladno, Pařížská 2199
IČ:	61894516
Identifikátor:	600 044 661
Právní forma:	příspěvková organizace
Zastoupená:	Mgr. Taťánou Semančíkovou
Zřizovatel:	Statutární město Kladno
Místo inspekční činnosti:	272 01 Kladno, Pařížská 2199
Termín inspekční činnosti:	7. – 9. září 2011

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, získávání a analýza informací o vzdělávání žáků, o činnosti školy, sledování a hodnocení efektivnosti vzdělávací soustavy základní školou podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu a jeho souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona. Inspekční činnost byla zaměřena na žáky vzdělávající se v oborech vzdělání 79-01-B/001 Pomocná škola a 79-01-B/01 Základní škola speciální. Sledovaným obdobím byly poslední tři školní roky.

Aktuální stav školy

Právnická osoba Základní škola praktická, Základní škola speciální a Mateřská škola speciální Kladno, Pařížská 2199 dle zápisu do školského rejstříku vykonává činnost základní školy praktické, základní školy speciální, mateřské školy speciální, školní družiny a školní jídelny. Inspekční činnost probíhala pouze v základní škole speciální (dále v textu škola nebo ZŠS). Zřizovatelem školy je statutární město Kladno, budova je v majetku města. Vzdělávání 49 žáků ZŠS aktuálně probíhá v sedmi třídách. Škola poskytuje základní vzdělávání, kterým žáci dosahují stupně *základy vzdělání*. Počet a struktura žáků

zůstává ve sledovaných letech obdobná, jedná se o žáky se středně těžkým a těžkým mentálním postižením (dále MP), autismem a souběžným postižením více vadami, žáky s kombinací postižení a žáky po těžkých úrazech. Zhruba polovina žáků bydlí ve městě, ostatní dojíždějí z blízkého okolí ze svých rodin, pouze pro jednoho žáka je realitou celoroční umístění u poskytovatele sociálních služeb ve městě.

Ve sledovaném období a od minulé inspekce obdobného charakteru došlo ve školní budově k výměně žakovského i úložného nábytku ve většině učeben, byla nově vybavena relaxační místnost. Na pozemku zahrady se podařilo vybudovat víceúčelové hřiště s nápaditými herními prvky. Proběhla rekonstrukce schodiště, učitelské šatny, byly vyměněny dveře, instalováno vhodnější osvětlení v učebnách, zmodernizovány pomůcky výpočetní techniky a komunikačních technologií (dále ICT), dokoupeny běžné i speciální kompenzační pomůcky a zařízení. Veškeré změny výrazně zkvalitnily podmínky pro optimálnější rozvoj žáků. Personální podmínky se zhoršily, třetina pedagogických pracovníků nemá prozatím požadované vzdělání. Ve sledovaném období probíhala obměna pedagogického sboru i zaměstnanců z rodinných, zdravotních, a přirozených (odchod do důchodu, na rodičovskou dovolenou aj.) důvodů.

Významnou změnou byla tvorba školního vzdělávacího programu (dále ŠVP) podle rámcového vzdělávacího programu pro obor vzdělávání základní škola speciální (dále RVP ZŠ) čj. 124/2010. Od školního roku 2010/2011 zahájila škola výuku podle ŠVP, ostatní žáci školy se vzdělávají podle dobíhajících vzdělávacích programů *Rehabilitační vzdělávací program pomocné školy čj. 15988/2003-24 a Pomocná škola a přípravný stupeň PŠ čj. 24 035/97-22*. Pedagogové využívají prvky alternativních vzdělávacích programů - *Alternativní komunikace čj. 27 323/95-24, Od prvního hlasu k prvním slovům čj. 25 301/95-24, První čtení - výuka čtení globální metodou čj. 24 113/97-24 a vlastní komunikační knihy*.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Škola zabezpečuje funkční informovanost a komunikaci prostřednictvím www stránek. Při každodenním styku při předávání žáků, na třídních schůzkách pedagogové zákonné zástupce informují, případně poskytují konzultace. Škola se prezentuje i v místním tisku. O své vzdělávací nabídce pravdivě informuje při vyhlásování zápisu k povinnému základnímu vzdělávání, vyhlásování zápisu zveřejňuje obvyklým způsobem. Při adaptaci žáků na školní práci učitelé zohledňují jejich speciální vzdělávací potřeby (dále SVP). Vyučující vycházejí z pedagogické diagnostiky (případně iniciují korekci, supervizi, rediagnostiku) a kladně ovlivňují školní úspěšnost žáků. Ředitelka školy na doporučení školských poradenských zařízení a žádostí zákonných zástupců povoluje žákům ve smyslu individualizace výuky vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu (letos dvěma žákům se sníženou týdenní hodinovou dotací). SVP všech žáků zohledňuje škola vytvářením individuálních měsíčních plánů, které vyučující pravidelně vyhodnocují - popisují nejen zvládnutí kompetence a dovednosti, ale i pokrok žáků a následně v souladu se závěry tohoto hodnocení jsou přijímána opatření pro další pedagogický postup. Většinou se jedná o úpravu vzdělávacích cílů a časového rozvržení učiva. Při případné neúspěšnosti žáků přijímají vyučující adekvátní opatření ve spolupráci se zákonnými zástupci, poradenskými zařízeními, managementem školy a třídní učitelkou.

Disponibilní hodinovou dotaci ve ŠVP škola využila především pro navýšení hodin oblastí: čtení, psaní, počty, výtvarná výchova, hudební výchova, rodinná výchova v I dílu a hudební výchova v dílu II. Pedagogové vycházeli z praxe, volba oblastí je orientována

na cíle školy, podporuje rozvoj osobnosti žáků, přispívá k jejich začleňování do společnosti.

Ve sledované výuce vyučující vytvářeli dobré podmínky, podporovali klidnou a přátelskou atmosféru, poskytovali žákům pocit bezpečí a jistoty umožňující koncentraci na práci. Vyučující se zaměřovali na rozvoj matematické a čtenářské gramotnosti, estetickou výchovu, na rozvíjení sociálních a komunikačních dovedností. Sociální gramotnost žáků byla rozvíjena soužitím ve skupině, dobrým vzorem vyučujících, podporováním kladných mezilidských vztahů, vedením k toleranci. Vyučující učili žáky orientovat se v okolním světě, vedli je k samostatnosti a soběstačnosti, prezentovali učivo - čtení, výtvarný projev, pohybové vzorce aj. většinou formou frontální výuky (i dalších běžných forem) jedné skupiny žáků souběžně se samostatnou (písemnou, výtvarnou či jinou prací) další skupiny anebo jednotlivce s dalším pedagogem. Podpůrná opatření (manipulaci s předměty, využívání názorných pomůcek, pomoc) pod vedením třídních učitelek zabezpečovaly asistentky pedagoga a vychovatelky při individuální práci se žáky. Velkým přínosem v efektivní komunikaci se žáky byli dva asistenční psi. Vyučující dodržovali zásady psychohygieny, složitější činnosti zařazovali na počátku výuky, neopomíjeli relaxační chvílky (včetně masáží a prvků terapií) a různorodé činnosti. U žáků s hlubším postižením využívali i účinné alternativní metody a formy práce - globální čtení, dorozumívání pomocí piktogramů, znaku do řeči, strukturovaného učení, stimulace pro co nejvyšší míru dorozumívání, udržení a rozvoj pohybu. Pravidelně jsou ve všech třídách zařazovány školní projektové dny s vhodně motivovaným a přiměřeným obsahem. Se žáky na speciálním (školou pronajímaném) pracovišti v budově školy pravidelně rehabilituje externí pracovnice.

Hodnocení žáků bylo průběžné a motivující. Učitelé byli pozitivně naladěni a vnímaví k potřebám žáků. Zájmové kroužky, škola v přírodě, plavání, ozdravný pobyt na horách, výlety, exkurze, řemeslné dílny aj. patří k dalším aktivitám posilujícím rozvoj funkčních gramotností a zdokonalování samostatnosti žáků ZŠS.

Úkoly z oblasti poradenských služeb standardně plní výchovná poradkyně (dále VP), metodička prevence, třídní učitelé a ředitelka školy. Jde především o sjednocování výchovně - vzdělávacích a režimových postupů školy, rodin a prostředí žáků. Kariérní poradenství má kvalitní úroveň, je orientováno k dalšímu vzdělávání žáků v praktické škole nebo pro práci v řemeslné manufaktuře poskytovatele sociálních služeb ve městě. Systém prevence je zaměřen na všechny oblasti možných rizik, především vede k napomáhání při zvládnutí vlastního chování a vytváření kladných vztahů mezi žáky. Uskutečňuje se prostřednictvím výuky a začleněním do speciálních programů. Předcházení negativních jevů podporuje pořádání dalších společných aktivit, při kterých jsou žáci nenásilně včleňováni do většinové společnosti. Dokladem funkčnosti systému je převažující pozitivní pracovní atmosféra a minimální výskyt negativních jevů méně závažného charakteru. Škola aktuálně bezprostředně a účinně řešila nevhodné chování mezi žáky, neomluvenou absenci žáka z důvodu méně podnětného rodinného prostředí.

Škola úspěšně podporuje zdravý vývoj žáků. Zajišťuje pro ně pitný režim a kvalitní stravování, které bohužel využívá menšina žáků. Dokumentace školy obsahuje témata z oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví (dále BOZ), ředitelka organizuje pravidelné prověrky a revize, stanovuje a realizuje ozdravná opatření. S pravidly BOZ jsou žáci (přiměřeným způsobem) a učitelé prokazatelně seznamováni, probíhají i dodatečná poučení, záznamy o nich jsou ve všech případech zaznamenány v povinné pedagogické dokumentaci. Soustavně probíhá poučování žáků o činnostech, při kterých by mohlo dojít

k úrazu. Během dne jsou žáci pod stálým dozorem. Prevence úrazovosti je účinná, ve sledovaném období byl nezvyšující se počet méně závažných úrazů.

Úzká spolupráce školy probíhá s pracovníky a s dalšími specialisty institucí (školská poradenská zařízení, zařízení rané péče, klinická logopedie, psychiatrie, neurologie aj., sdružení Apla a Vertikála pro autisty aj.), žáky i pracovníky základních škol speciálních, praktických i běžných ve městě i regionu. Škole se podařilo navázat a rozvíjet účinnou (finanční i věcné dary) spolupráci se sponzory (firmy, právnické osoby, rodiče).

Činnost školské rady naplňuje legislativní požadavky. Škola vyvíjí nápadité aktivity pro optimálnější spolupráci se zákonnými zástupci žáků formou účasti na akcích školy, sledováním výuky, návštěvy školy při zápisu, přibližně s polovinou rodičů je spolupráce aktivní.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Právnická osoba vykonává své činnosti v souladu s rozhodnutím o zařazení do rejstříku škol a školských zařízení. Ředitelkou vydaný ŠVP je zpracovaný v souladu s RVP ZŠS, odpovídá charakteru školy a vyhovuje požadavkům školského zákona. Učební plány v hodnoceném období souhlasily s realizovanými dokumenty a škola je ve sledovaném období naplňovala. Sestavený rozvrh hodin a přestávek je v souladu s příslušnými ustanoveními obecně závazných právních předpisů.

Náležitosti jmenování ŘŠ souhlasí s předpisy a s předpoklady pro výkon činnosti. Stanovila funkční organizaci provozu školy, plní povinnosti ve vztahu ke zřizovateli, školské i pedagogické radě. Při rozhodování o právech a povinnostech v oblasti státní správy postupuje ředitelka v souladu se školským zákonem. Povinně zveřejňované dokumenty (školní řád, výroční zpráva o činnosti školy a ŠVP) byly v době inspekce zveřejněny. Výroční zpráva je zpracována v požadované struktuře, má dobrou vypovídací hodnotu. Zpráva o vlastním hodnocení školy se zaměřuje na všechny oblasti stanovené právním předpisem, neobsahuje však hodnocení účinnosti školou přijatých opatření obsažených v předchozím vlastním hodnocení (porušen § 8 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy). Ředitelka postupně přijímá ve většině případů konkrétní opatření v oblastech, ve kterých je třeba vzdělávání zlepšit. Celkový počet žáků školy ve statistických výkazech škola uváděla ve sledovaném období v souladu se skutečností.

V kontrolní činnosti vedení školy je patrná účinná zpětná vazba, pozitivem je především uplatňování metodické činnosti ve smyslu vyhodnocování naplňování klíčových kompetencí žáků při vzájemných hospitacích učitelů (3x ročně) a následných pohovorech s vedením školy. Četnost přímých kontrolních vstupů do výuky, hospitací, kontrol a rozborů povinné i další pedagogické dokumentace prováděných managementem školy je dostatečná. Zjištění jsou pravidelně projednávána s pedagogickou radou, na provozních poradách i při každodenních neformálních pohovorech s vyučujícími. ČŠI zjistila drobný nedostatek při hodnocení žáků na vysvědčení – slovní hodnocení nezahrnují ohodnocení píle a přístupu žáka ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka, zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat. Byl porušen § 15 odst. 2 věta druhá

a třetí vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších změn (dále jen Vyhláška č. 48). Koncepční materiály, strategie a plánování ředitelky vychází z dotazníkových šetření, rozborů aj. podkladů. Plánování má dobrou úroveň, zpracované řídicí pokyny, předpisy a plány jsou prokazatelně projednávány. Zápisy z jednání pedagogické rady dokládají její poradní charakter, dle zápisů pedagogická rada projednává průběh a výsledky vzdělávání a chování žáků a další organizační záležitosti, projednává i výsledky vnitřní evaluace. Na koncepční záměry a aktuální potřeby školy dobře reaguje organizované a cílené další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále DVPP), podporující realizaci ŠVP. Aktuálně DVPP preferuje doplnění a rozšíření kvalifikace vyučujících, další formy alternativní komunikace, metodiku vzdělávání žáků s diagnózou autismus, prvky řízení školy.

Ve školním řádu (dále ŠŘ), jehož součástí jsou pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků, neshledala ČŠI rizika s výjimkou neuvedení struktury slovního hodnocení žáků na vysvědčení (viz. výše) a neuvedení stupně nehodnocen při celkovém hodnocení žáka na vysvědčení (porušení § 15 odst. 6 písm. d). Se ŠŘ jsou prokazatelným způsobem seznámeni žáci i pedagogové. Dle sdělení ředitelky jsou se ŠŘ seznámeni nepedagogičtí zaměstnanci školy na jednání pedagogické rady, prokazatelné seznámení škola inspektorkám nepředložila, byl porušen § 30 odst. 3 školského zákona. O vydání a obsahu ŠŘ ředitelka informuje zástupce nezletilých žáků na třídních schůzkách nebo při osobním jednání s nimi.

Organizaci vzdělávání přizpůsobila ŘŠ specifickým postižením a individuálním potřebám žáků, personálním i materiálním podmínkám školy. Ve čtyřech ze sedmi tříd školy vzdělávají žáky současně tři pedagogové, učitelka, vychovatelka a asistentka pedagoga, v ostatních vyučují žáky učitelka a asistentka pedagoga. V rámci denního režimu stanovila ředitelka 45 minutové vyučovací hodiny, podle aktuálních potřeb žáků mohou vyučující volit i kratší či déletrvající výukové bloky. Do tří tříd zařadila ŘŠ více žáků, než je jejich nejvyšší možný počet stanovený právním předpisem, v souladu s § 23 odst. 5 školského zákona předložila ČŠI povolení výjimky zřizovatele z nejvyššího možného počtu žáků ve třídě. I při vyšším počtu žáků je zajištěna bezpečnost a garance jejich rozvoje.

Z celkového počtu 13 pedagogů vyučujících ve třídách ZŠS jich pět nesplňuje podmínky odborné kvalifikace, z celkového počtu šesti vychovatelů nesplňuje žádný požadované vzdělání a z celkového počtu šesti asistentů pedagoga nesplňuje předepsané vzdělání jeden. Ředitelka školy pravidelně vyhodnocuje personální rizika a podporuje profesní rozvoj pedagogických pracovníků. Příznivý věkový průměr učitelů se pohybuje kolem 42 let. Odborná kvalifikovanost vyučujících umožňuje plnění cílů vzdělávacích programů. Metodik prevence sociálně patologických jevů neabsolvoval předepsané specializační studium pro výkon funkce. Výchovný poradce a koordinátor ŠVP mají ukončeno příslušné specializační studium. Koordinátor ICT, čtyři vychovatelé a jeden asistent pedagoga si potřebné studium doplňují. Dva asistenti si aktivně rozšiřují kvalifikaci studiem vychovatelství. Týdenní skladba přímé pedagogické činnosti a využití pracovní doby je v souladu s platnými předpisy.

Budova školy je z větší části bezbariérová, pro vstup ke třídám do 1. patra slouží schodišťová plošina. Bezbariérový přístup není pouze do dílen a do počítačové učebny. Výuka probíhá převážně v kmenových učebnách, které jsou vybavené speciálními, výškově stavitelnými a polohovatelnými stoly a židlemi. Pohybovým aktivitám slouží tělocvična a venkovní víceúčelové sportovní hřiště s nápaditými herními prvky. Využívána je také cvičná kuchyňka, školní pozemek a ateliér s keramickou dílnou. Pro žáky s těžkým tělesným handicapem jsou k dispozici speciální židle a lavice, vertikalizační fixační stojany, invalidní vozíky. Na šest učeben navazují malé relaxační místnosti, které slouží

pro aktivní i pasivní relaxaci a zároveň je možné je využít pro individuální práci se žáky. Jedna z těchto místností je vybavena výškově stavitelným rehabilitačním stolem a je využívána na dotekovou terapii. Další dvě jsou vybaveny speciálními a didaktickými pomůckami a slouží pro ergoterapii, logopedii a řečovou výchovu. Součástí dvou učeben jsou měkčené koženkové herny, podporující smyslový i rozumový vývoj žáků. V každé učebně jsou jeden až dva PC s mnoha výukovými programy, s připojením do sítě školy a na internet. Další dvě učebny jsou vybaveny tak, aby se v nich mohli vzdělávat žáci s diagnózou autismu. Kromě standardního vybavení tu má každý žák individuální vybavení pro strukturalizaci a vizualizaci vyučování.

Pro zájmovou a odpočinkovou činnost jsou určeny odpovídající prostory školní družiny, venkovní učebna a víceúčelová zahrada.

Základním zdrojem financování jsou finanční prostředky ze státního rozpočtu, které byly použity hospodárně v souladu s účelem poskytnutí. Druhým zdrojem je příspěvek na provoz od zřizovatele, z kterého byly provedeny rekonstrukční a údržbové práce, nakoupeny didaktické pomůcky, hry, materiál na terapie a hrazen pronájem tělocvičny. Obvyklé finanční prostředky doplňovala škola dále i zapojením do evropských sociálních fondů, do projektů vyhledávaných - MŠMT, Středočeský kraj, statutární město Kladno aj. Prostředky škola využila k zajištění podpory prostřednictvím asistentů pedagoga, vybavení pro žáky, zvýšení nárokových složek platu pedagogických, nepedagogických a kvalifikovaných pracovníků, primární prevenci a na vybavení běžnými pomůckami pro žáky prvního ročníku. Z rezervního fondu školy byly zakoupeny speciální pomůcky a vybavení pro autistické žáky. Projekt „EU - Peníze do škol“ podporuje rozvoj informační gramotnosti žáků, výuku cizího jazyka, matematiky a přírodních věd

Závěry, celkové hodnocení školy

- a) Hodnocená právnická osoba vykonává činnost v souladu s rozhodnutím o zařazení do rejstříku škol a školských zařízení.*
- b) Školní vzdělávací program ZŠS je v souladu s příslušným rámcovým vzdělávacím programem a školským zákonem.*
- c) Škola vhodně uplatňuje podpůrná opatření, na dobré úrovni se jí daří zohledňovat vzdělávací potřeby žáků se SVP a naplňovat vzdělávací cíle stanovené v realizovaných dokumentech a případně tyto cíle vhodně přizpůsobovat možnostem jednotlivých žáků. Byly zjištěny nedostatky v hodnocení žáků na vysvědčení.*
- d) Nedostatky ve školním řádu - v části pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání a chybějící prokazatelné seznámení nepedagogických zaměstnanců se školním řádem.*
- e) Zpráva o vlastním hodnocení školy neobsahuje hodnocení účinnosti školou přijatých opatření obsažených v předchozím vlastním hodnocení.*
- f) V personálním zajištění výuky je příležitost ke zlepšení především v oblasti odborné kvalifikovanosti vychovatelek (středoškolským studiem vychovatelství – speciální pedagogika) i učitelek (magisterským studiem speciální pedagogiky). Materiální i finanční předpoklady umožňují realizaci vzdělávacích dokumentů. Úspěšné získávání dalších finančních zdrojů přispívá ke zlepšování materiálních podmínek pro vzdělávání.*

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 4 školského zákona ve lhůtě do 30 dní požaduje zaslání oznámení o přijetí opatření k odstranění zjištěných nedostatků v bodě e) a f). Oznámení zašlete na adresu PaedDr. Jarmila Tóthová, ČŠI, Středočeský inspektorát, Karlovo náměstí 44, 280 00 Kolín.

Česká školní inspekce v souladu s § 11 písm. f) zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů, ve lhůtě do 30 dní požaduje podání písemné zprávy o odstranění zjištěných nedostatků v bodě d). Zprávu zašlete na výše uvedenou adresu.

Přílohy inspekční zprávy

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo.

Poučení

Podle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu PaedDr. Jarmila Tóthová, ČŠI, Středočeský inspektorát, Karlovo náměstí 44, 280 00 Kolín.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Středočeském inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Kolíně dne 20. září 2011

(razítko)

PaedDr. Jarmila Tóthová, školní inspektorka

Tóthová v. r.

Mgr. Zdeňka Čiháková, školní inspektorka

Čiháková v. r.

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Kladně dne 22. září 2011

(razítko)

Mgr. Tařána Semančiková, ředitelka školy

Semančiková v. r.

Připomínky ředitelky školy

Připomínky nebyly podány.